

СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Гладкіна А.І., здоб. вищ. осв.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Г.О. Нагаєва**
Державний біотехнологічний університет

Ринок страхових послуг є одним із невід'ємних елементів ринкової інфраструктури та фінансової системи країн із розвинутою економікою. В Україні страховий ринок розвивався інтенсивно, хоча і нерівномірно, але запровадження військового стану різко змінило умови його функціонування.

У довоєнний період на страховому ринку України мали місце такі проблеми як: низький рівень платоспроможності населення, відсутність механізму гарантування страхових виплат; недосконалий механізм державного регулювання, недовіра до страховиків з боку страхувальників, що призвело до невисокого попиту на страхові послуги – менше 5% населення України має договори страхування.

Зміни економічної та політичної ситуації в Україні ще більше загострили проблеми, які мали місце на страховому ринку: замалий попит фізичних і юридичних осіб на страхові послуги, низькі показники конкурентоспроможності українських страхових компаній; відсутність надійних інвестиційних програм та реальних фінансових механізмів для довгострокового розміщення страхових резервів; недостатній рівень страхових виплат; недостатня ефективність стратегічного менеджменту страхових компаній; значна інформаційна закритість діяльності страховиків.

Вказані вище проблеми були наслідком негативного впливу таких чинників, як: відсутність економічної стабільності в державі, неплатоспроможність населення, дефіцит фінансових ресурсів, прояви монополізму, високий рівень інфляції, що не дозволяє здійснювати довгострокові види страхування в національній валюті, слабкий розвиток фондового ринку, що унеможливило використання цінних паперів як категорії активів для захищеного розміщення страхових резервів.

З початком військових дій на території України до цих проблем додалося суттєве зниження обсягів продажів, особливо через роздрібні канали, і значне зменшення розміру грошових надходжень страхових компаній у вигляді страхових премій. Крім того, різко збільшилася кількість запитів від клієнтів на відтермінування чергових платежів та розірвання договорів страхування. При цьому суттєво змінилася

модель дистрибуції страхових полісів та процеси відшкодування, дедалі більше трансформуючись в онлайн.

У зв'язку з переміщеннями, тимчасовим захопленням територій, фізичним знищенням об'єктів нерухомості скоротилася кількість центрів обслуговування страхувальників. Проблемними є організація врегулювання страхових випадків у регіонах, де ведуться бойові дії, проведення оглядів транспортних засобів, отримання та належне оформлення оригіналів документів для подання страховику з метою отримання страхової виплати та ін.

Страховому ринку вдалося не лише вистояти, але й налагодити роботу в умовах воєнного часу. Станом на 30.06.2022 загальний обсяг активів страховиків у порівнянні з початком року (до військової агресії), майже не змінився (+2,2%) і склав 65,7 млрд. грн. При цьому, за вказаний період кількість страховиків скоротилася – з 155 (01.01.2022) до 142 (01.07.2022). Страховий ринок продемонстрував помірний приріст прийнятних активів (+2,2%) а у компаній, що звітують – зросли дещо більше (+3,2%). Обсяг сформованих страхових резервів у I півріччі 2022 залишився сталим (36,6 млрд. грн) [1].

Водночас на ринку залишається чимало викликів, пов'язаних із безпрецедентно складними умовами, в яких доводиться працювати і страховикам, і страхувальникам, і регулятору. Нацбанк рекомендував страховикам спростити процедуру врегулювання страхових випадків і максимально використовувати електронні документи, коли неможливе або ускладнене отримання їх оригіналів від страхувальників.

Наразі стан справ виглядає таким чином, що у ринку страхування навряд є підстави дивитися у найближче майбутнє із оптимізмом. Слід визнати, що страхування не є однією із ключових галузей економіки. Страхування скоріше можна розглядати як «розкіш», додатковий інструмент, який дозволяє мінімізувати ризики. А тому очевидно, що фінансові ресурси після перемоги будуть направлені на відбудову інфраструктури, житла, заводів, транспорту, а не на їх страхування [2].

Страхування є тією сферою підтримкою якої державі доведеться приділити особливу увагу та запровадити заходи, що дозволять підтримати галузь, наприклад, шляхом зменшення податкового навантаження або переглядом регуляторних вимог.

Інформаційні джерела:

1. Під час дії воєнного стану ринок страхування продовжує працювати.
URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/>

2. Карпов С. Що змінюється у страхуванні в умовах воєнного стану?
URL: <https://zib.com.ua/ua/151290.html>